

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség káriratát visszaadásán
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Emlékezés Zichy Nándorra.

Zichy requiem Nagyváradon.

(—a.) Néhány nap múlva — f. hó 24-en, a jövő hét szerdáján — egy hónapja lesz immár, hogy a magyarországi katolikusok világi vezére Zichy Nándor gróf befejezte földi pályafutását.

Zichy Nándor egyháza szolgálatában oly rendkívüli érdemeket szerzett, hogy századokkal kell visszamenni a magyar történelemben, míg hozzá fogható találunk.

Nehéz időkben támasztotta őt a Gondviselés a magyarországi kath. egyháznak. A szabadelvűség korszakában, a múlt század hetvenes és nyolcvanas éveiben oly példátlan hitközönység ejtette hatalmába a magyar katolizizmust, hogy már a legerősebb támadások sem tudták felrázni mélyeséges lethargiájából. Azonban ahol legnagyobb a szükség, ott a legközelebb a segítség.

E nehéz időkben Zichy Nándor állott az autonomia hiányában teljesen szervezeten katolikusok élére. Nem volt már fiatal, sőt abban a korban volt, amikor mások nyugalom után kíváncsok. És ennek dacára volt bátorsága megkezdeni a nagy munkát, a katolikusok szervezését a politikában, a társadalomban és az irodalomban.

Fáradhatatlan agitációt fejtve ki, bejárta az egész országot, beszélt, írt, tanácskozott, áldozott, — nem törődve az ellene irányított ádáz támadásokkal, népszerűségének kockázatásával, a legmagasabb körök kegyelmeinek elvesztésével, vagyoni romlásával, csak hogy hitének szolgálhasson vele.

Az első keresztény századok hitvallóinak példájára emlékeztető módon türe az ellene szórt rágalmat, egyesek példátlan közönységét és a hatalom brutális visszaéléseit. Amint fiatal korában elszenvedte hazájának szolgálatáért a börtönt és grófi címének elkobzását, úgy hetven esztendőskorában hitbeli meggyőződésének megvallásáért eltúrte, hogy csendőroket küldtek mellé a tribünre s eszközökben nem válogatva, megakadályozták a népet abban, hogy mandátumával őt megtisztelhesse.

A küzdelemben sok csalódás érte, de sok áldásos siker is járt munkája nyo-

mában. Az utóbbi másfél évtizedet úgy szoktuk tekinteni, mint a magyar katolicizmus megújulásának renaissanceának sokat ígérő kezdetét, hajnalát. Hogy a modern pogányság, a szabadkőművesség és szabadgondolkodás ádáz ostroma alatt mi lesz további sorsa? — — — csak Isten a megmondhatója. De ami sikerben részünk volt egy-két évtized óta, az kétségszövevénytelen tény, hogy legnagyobb részt Zichy Nándor grófnak az érdeme.

Méltó minden jók emlékére. Az elfogulatlan történetírás kifogja majd jelölni nemzetünk történetében az őt megillető helyet; kartársai maradando ércbe öntik nemes alakját, sőt a felmerült terv szerint templomot is emelnek a fővárosban nevének megörökítésére — — az egyház pedig az Istenfiának legszentebb áldozatával és könyörgésével siet besegíteni nagy, bittól áthatott lelkét a megdicsőülés honába.

Már az ősi egyházban is kiváltságos volt a halálozásnak harmincadik napja. E kegyeletes szokást mind máig megtartotta az egyház s e napon szokta bemutatni a legfelségesebb áldozatot az Urban elhunytjai lelki üdvéért.

E napot választotta a magyar katolicizmus nagy halottjáért való kegyeletes megemlékezésre a váradi egyházmegye főpásztora Széchényi Miklós gróf is, kit az őszinte nagybecsülésen kívül a rokoni szeretet köteleke is fűzött az elhunyt főurhoz Karácsony szent estéjén hunyta le szeméit Zichy Nándor, — a harmincadik napon, szerdán folyó hó hó 24-en délelőtt 9 órakor fogja Széchényi püspök székesegyházában teljajánlani érte a nagy áldozatot, melyen hisszük megfognak jelenni városunkból mindazok, kik kegyelettel és nagybecsüléssel emlékeznek meg a nagy hazafi életéről és hervadhatatlan érdemeiről.

Az appropriáció és az ellenzék.

Budapest, jan. 19.

(Saját tudósítónktól.) Holnap az appropriációs javaslatot tárgyalják. Az ellenzék élén Justh Gyulával, erősen készül a harcra. Justh híveikhez körlevelet intézett, melyben arra kéri őket, hogy minél többen jelenjenek meg a tárgyaláson, hogy már itt megmutassa az ellenzék erejét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 19.

Elnök Návay Lajos.

Az elnök bemutatja dr. Szentpáli István levelét, melyben jelenti, hogy összeférhetlenségét megszüntette.

Továbbá jelenti, hogy *Rakovszky* István a *Hungária bank* ügyében sürgős interpellációt jegyzett be s amelynek előterjesztésére az engedelmet megadta. Ezután harmadszori olvasásban is elfogadták a Montenegróval kötött kereskedelmi és hajózási, valamint a gazdasági munkás és cselédbiztosító pénztár módosításáról szóló törvényjavaslatokat.

Napirend szerint következett

a leánykereskedés

elnyomása elleni javaslat tárgyalása.

Heinrich Antal előadó részletesen ösmerteti a javaslatot s annak a reményének ad kifejezést, hogy ez a javaslat mindenki szimpátiájával találkozhat, mert megszünteti a leánykereskedés csunya és lelketlen munkáját. Kéri a javaslat elfogadását.

Giesswein Sándor mindenben magáévá teszi az előadó fejtegetéseit s ezzel a javaslattal az emberi szabadság szempontjából kíván foglalkozni. A tizenkilencedik századra büszkék lehetünk, nem azért mert javarészen abban éltünk, hanem azért, mert a rabszolgaság megszüntetése mellett harc a civilizáció egy fontos tényezője lett. Amidőn ehhez a javaslathoz örömmel hozzájárulunk, ne gondoljuk azt, hogy ezen a téren már minden óvintézkedést megtettünk. Szükség volna arra, hogy a kabaré énekesnők és zenekari hölgyek szerződésai, amelyek őket szabadságukban korlátozzák, semmisenek nyilvánítassanak. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Székely Ferenc igazságügyminiszter reflektál Giesswein beszédére kijelenti, hogy ezen a téren még sok újítást tervez s azok a szerződések pedig, amelyek a nők szabad elhatározásának a jogát korlátozzák, a törvény ide vonatkozó intézkedései szerint is semmisenek tekintendők. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadja.

A *fajtalan közlemények elnyomásáról* szóló törvényjavaslatot **Heinrich** Antal szakszerű előadása után általánosságban és részleteiben is megszavazta a Ház.

A *bűnvádi perrendtartás 28. §-ának* rendeltetéssel való szabályozására szóló javaslatot **Heinrich** Antal előadása után elfogadták általánosságban és részleteiben is.

A *hajóösszetűközésekről és segélynyújtásról* szóló javaslatot

Kenedi Géza előadó ajánlja elfogadásra. A nemzetközi egyezmény értelmében hajóösszetűközés esetén a vagyoni felelősség azt az államot terheli, melynek hajója az összetűk-

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradai temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos**.

zést előidézte, sőt a javaslat intézkedése szerint az egyesek segítség nyújtásának költségei is az illető állam terhét fogja képezni. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

A javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadták.

☉ Az elnök az ülést 5 percre felfüggesztette.

Szünet után.

A konzuli bíraskodás törvényének reformját az előadó ismertette, mely után **Apponyi Albert** gróf szólalt fel. Fontosnak tartja a konzuli bíraskodás reformját, de nem tartja megengedhetőnek, hogy a jelenlegi törvény 2 évre tolassék ki.

Székely Ferenc: Belátja, hogy a bíraskodás reformjáról gondoskodni kell. O a jelenlegi törvénnyel sokkal jobbat akar, ép azért kell két évi idő a jelenlegi meghosszabbítására.

Ezután **Polónyi Dezső** szólal fel s a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a Ház.

Az igazságügyi eljárás egyszerűsítésének javaslatát **Várady Zsigmond** előadó ismertette.

Sághy Gyula általánosságban elfogadja a javaslatot, azonban mindjárt az első tételnél kívánja, hogy az ügyvédi és bírói vizsgák egyesítenek.

Nagy Ferenc. A javaslat igen fontos és annak minden szakaszát külön kell tárgyalni, azonban nem talál abban olyan részt, mely el nem fogadható volna.

A felszólalás után általánosságban elfogadják a javaslatot és áttérnek a sürgős interpellációkra.

Rakovszky István a Hungária bank ügyében akarja interpellálni a vallás és közoktatásügyi minisztert. Az új bank a katolikus jelleg alatt alakul meg, hogy a holtkéz birtokokat parcellázza értékesítse. Ezeknek a birtokoknak nem az volt a rendeltetésük. Az új bank a kegyes alapítványokat is kezelni akarja. Eddig a kezelést a papok végezték kifogástalanul, tiltakozik ellene, hogy a jövőben azt egy bank kezelje. Az új bankról különböző hírek keringnek. E hírek eloszlátása végett szükséges volna a miniszter megnyugtató válasza.

Az interpellációt kiadják.

Az ülés 2 órakor véget ért.

Az ügyvédjelöltek kérelme.

Az ügyvédjelöltek az igazságügyminiszternél jártak és kérték, hogy a miniszter a perrendtartást életbeléptető törvénnyel kapcsolatos szervezeti novella tervezetén változtasson. Az új törvény u. i. az ügyvédi vizsga letétele után még két évi gyakorlatot ír elő s csak a két évi „ügyvédhelyettesi” gyakorlat után lehet az illető ügyvéddé. Ezzel azt akarja elérni a miniszter, hogy gátat vessen az ügyvédi pályára való özönlésnek. Mindössze annyi engedményt volt hajlandó tenni, hogy akik a törvény életbeléptetői számított két év alatt az ügyvédi vizsgát leteszik, azokra az ügyvédhelyettesi gyakorlat még nem lesz kötelező.

A képviselőház igazságügyi bizottsága az átmeneti két évet leszállította egy esztendőre. Azt mondta, ha csak ugyan gátat akarunk vetni az ügyvédek elszaporodásának, csináljuk meg minél hamarabb. Az ügyvédjelöltek küldöttsége az átmeneti idő ismét legalább két évre szeretné fölemelni, amire azonban a miniszter

kijelentette, hogy nincs módjában az igazságügyi bizottság határozatán változtatni.

Most már tehát bizonyos, hogy a szervezeti novellának törvénnyé válása után egy évre az ügyvédi pályára készülés két évvel meg lesz hosszabbítva.

Teljesen érthető, ha ez ellen az ügyvédjelöltek megtesznek mindent, amit csak tehetnek s teljesen érthető az is, hogy a miniszter egyáltalán nem hajlandó engedményeket tenni.

De hiszen az egyik fehéret mond, a másik feketét — egy a kettő közül meg nem állhat!

Pedig megáll mind a kettő. A kecske is, a káposzta is egy elbírálás alá esnek, mert ebben az esetben a kecske sem lakik jól, de a káposzta sem marad meg. A gyakorlat egész meghosszabbítása csak félrendszer szabály.

A száadék maga igen helyes és ezért érthető a miniszter ragaszkodása az igazságügyi bizottság álláspontjához. Azt mondja az igazságügyminiszter, hogy ő a gyakorlat meghosszabbítása által akarja a fiatalokat elterelni az ügyvédi pályáról. Hadd lássa a jogi pályára tóduló ifju, hogy mire ügyvéd lesz, legalább 28 éves elmuút, talán a harmadik X-et is elérte. Talán ez sokakat meggondolásra fog bírni, vissza tart a jogi pályától, kevesebb lesz a jogász, tehát az ügyvéd is, elértük a célt.

Viszont az ügyvédjelöltek azt mondják, hogy ha valakit az ügyvédvizsgáló bizottság okleveles ügyvéddé képesít, akkor főleg zaklatás őt még két évig visszatartani az önálló gyakorlatától. Négy évi egyetemi tanulás, legalább félévi szigorlati készülés, három évi jelöltösködés: összesen minimum hét és fél, de legtöbb esetben nyolc év bőven elég előkészület az ügyvédi pályára. Ennek tetejébe még két évet ragasztani: csak bosszantás, amelynek értelme nincs. Ha jön a bosszantás, jöjjön minél később.

Az ügyvédjelöltek okoskodásában is van valami igaz: a gyakorlati idő meghosszabbítása főleg az ebből nem az következik, hogy tehát maradjon minden a régiben.

A miniszter által kitűzött célt el kell érni, de más módon. Meg fogjuk látni, hogy az a bizonyos két év ráadás egyáltalán nem fogja előidézni a várva-várt hatást, az ügyvédi létszám csökkenését. Vigan fog folyni a szaporodás tovább, csak egy időre tartják fenn az áradatot. Akkor aztán még további két évvel fölemelik a gyakorlati időt?

Nem a nyolc évhez még két vagy négy év hozzáragasztására, hanem a nyolc év jobb kihasználására van szükség. Az egyetemen és akadémiákon tanuljon a jogász is épp úgy, mint a filozófer, a theológus vagy a orvos. Tessék rászorítani az iljuságot a leckelátogatásra.

A tanszabadság nem a magasabb rendű iskolakerülés szabadsága. Az ügyvédjelölti idő egy része legyen bíróságnál töltendő — ha nem a jogi pálya lesz a legkönnyebb, mindjárt nem ez lesz a legnépesebb.

Míg a bajt gyökerében nem orvosolják, addig a jogi pálya marad a legkönnyebb — csak a megélhetés lesz rajta egyre nehezebb.

Magyar keresztények, tömörüljétek!

Vajjon nem készt már el ez a felszólítás?

Ugy látjuk, az utolsó 30 év alatt Magyarországon mérföldes léptekkel haladt előre hódító útján az az irányzat, melynek célja a magyar cimerből kitörölni a kettős keresztet az apostoli magyar koronáról letörni a keresztet. Egyre leplezetlenebbül és vakmerőbben lép a nyilvánosság elé az a törekvés, mely lassankint mindentönnön kiszorítja a keresztény és hazafias elvet s helyébe internacionalista radikálizmust és anarchiát akar ültetni.

Es ezt a romboló munkát a sajtó kezdte meg. A sajtót kerítették először hatalmukba a keresztény Magyarország ellenségei, onnan forgatják ki ezt az országot ezer éves sarokából.

Türjük ezt tovább is összedugott kezekkel? Azt hisszük, éppen a tizenkettedik órában kezd végre a keresztény közönség fölébredni és valahára erélyesen felszólalni: nem lehet tovább tűrni, ha szégyenletesen elpusztulni nem akarunk!

A szó után következék a tett s az első lépést ott kell megtennünk, ahol ellenségeink: a sajtó terén.

Magyarország nem lesz addig újra a keresztény magyar ország, míg sajtója nem lesz keresztény; keresztény sajtóról pedig addig nem lehet beszélni, míg a keresztény közönség a rossz, a kereszténygyalázó sajtót támogatja.

Magyar keresztények, ha tömörülni akartok, ehhez az első lépés, hogy csak keresztény lapot járassatok!

A *Tiszántúl* a keresztény Magyarország ideálját tüzte hadi zászlajára; mikor előfizetési felhívást bocsátunk ki, e tiszta, ősi lobogó alatt vezényelünk sorakozóra.

Kérjük az előfizetések megújítását, kérjük lapunk hathatós terjesztését. Ahány új előfizetőt szerez valaki lapunknak, annyi új tüzehelyhez viszi be a keresztény Magyarország diadalmasan előrehaladó gondolatát.

A TISZÁNTÚL

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A *Tiszántúl* előfizetési árai a következők:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 24 kor.
Negyed évre 6 „

Itt a vadászat!

fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelő gyárosok fegyverei csak Nagyvárad, Rákóczi-út 15. szám alatt kaphatók eredeti árban. M. kir. löpor-arud a.

Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron-szükségletét szerezze be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle**

LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél

Telefonszám 269

UJDONSÁGOK.

* Megváltostatott megyei határozat.

Még 1908-ban történt, hogy az alispán elrendelte az orvosi köröknek, hogy a körorvosi díjakat egy félévvel előre fizessék be. Erre az intézkedésre azért volt szükség, hogy az orvosok akadálytalanul minden késelem nélkül kaphassák meg fizetésüket. Alig lépett életbe e rendelet az állam átvette a körorvosok fizetésének kötelezettségét, a vármegye pedig a már befizetett pénzekből az orvosi alapot létesítette. Az orvosi körök tudomásul vették az állam intézkedését, csupán a székelyhidi orvosi kör nem nyugodott bele a már befizetett fél évi orvosi fizetésbe. Kérvényt is intéztek a vármegyéhez, hogy a befizetett pénzt utalják vissza a körnek. A vármegye nem teljesítette a kérelmet, mire a székelyhidiak felebbezéssel éltek a belügyminiszterhez. A miniszter tegnap küldte le ebben a dologban döntését, melyben kötelei a vármegyét, hogy a befizetett fél évi díjat fizesse vissza a székelyhidi orvosi körnek. A vármegye a miniszter eme döntése által jelentékeny összeget fog veszíteni, különösen, ha minden kör fogja követelni a befizetett összeg visszafizetését.

* **Az apácák sírhelye.** A szerzetes nőknek, az önfeláldozás ez igazi példányképeinek száma megnövekedett Nagyváradon, mióta nem csak a zárdaokban szolgálják a gyermeknevelés szent ügyét, hanem a közkórházban és a gyermekkórházban is ők látják el a betegek ápolását. A betegápolással járó önfeláldozó munka nem kíméli testi szervezetüket s könnyebben kivannak téve a betegségeknek és a halálnak. A nagyvárad-olaszi temetőben bekerített sírhelyük már kicsi. *Fetzer* Antal felsz. püspök, a Szent Vince intézet igazgatója kérelemmel járult a városhoz, hogy a sírhely megnagyobbítását, lehetőleg ingyen engedélyezze a városi tanács, tekintetbe véve, hogy a sírkert megnagyobbítása a gyermekkórházban ápoló nővérek miatt is vált szükségessé.

* **Kanyaró Berettyószentmártonban.** A berettyóújfalui fő-zolgabíró tegnap jelentette az alispánnak, hogy Berettyószentmárton községben a kanyaró járványszerűleg lépett fel.

* **A magyar aviatika támogatása.** A magyar aviatikusok támogatására alakult országos bizottság a magyar aviatika érdekében nagyobb tevékenységet szándékozik kifejteni. Pilota iskola felállítását tervezi, s a tehetségebb magyar aviatikusokat azzal is támogatni óhajtják, hogy ingyen gépeket adjanak nekik. A nemzetközi *leghajós kongresszust* ez évben *Budapesten* tartják, s az országos bizottság úgy szeretné, hogy ez alkalommal ne csak ünnepélyes fogadtatás legyen, hanem beakarják mutatni, hogy Magyarország sem maradt el teljesen az aviatika téren sem. Az országos bizottság nevében *Bárczy* István fővárosi polgármester, mint a bizottság elnöke kérelemmel fordult Nagyvárad városához, hogy adományával segítse elő az aviatika támogatására alakult bizottságot céljai kivitelében.

* **Horvát politika és polgármester-választás.** Eszékről jelentik: Djakova nagyközségben tegnapra volt kitzve a polgármester újból való megválasztása. Djakova polgármestere husz év óta Schwarzmajer dr volt. A mostani választásra azonban a jelölő bizottság nem vette fel a jelöltek közé. Emiatt az összes községtanácsosok üres szavazólapot adtak be, miáltal a választás eredménytelen volt. Ezenfelül az összes községtanácsosok ma mandátumaikról demonstrációkép lemondtak. A nagyközség igazgatását most ideiglenesen kormánybiztos vezeti. Schwarzmajor dr 25 évig tagja volt a volt nemzeti pártnak, a legutóbbi horvát választások előtt azonban a koalícióhoz csatlakozott. A koalíció Radicevics dr zágrábi kanonok ellen állította fel jelöltné, de megbukott.

* **A szegények fájára.** Ifj. Berger Sámuel szeszgyáros 40 koronát küldött a rendőrséghez, azzal a kéréssel, hogy azon a város szegényeinek tüzfát vásároljanak. A rendőrség a fát már kiosztotta s ezuton is köszönetet mond az adományért.

* **Ditz Mihály temetése.** Meghatóan imponáns részvét mellett helyezték örök nyugalomra néhai *Ditz* Mihály nagyvárad-i gör. kath. ruthén lelkész, egyházmegyei tb. főesperes porhüvelyét. A Ritoók-utcai gyászház udvara teljesen megtelt előkelő közönséggel; ott volt a róm. kath. és gör. kath. klérus igen sok tagja, a táblabírói karból többen. Hívei tömegesen jöttek el a temetésre, hogy elbucszanak szeretett lekipásztoruktól. A háznál a gyászszertartást *Ciceronescu* Sámuel gör. kath. kanonok végezte, nagy egyházi segédlettel. A gyászházról a Tisza Kálmán-téri kis ruthén templomba vonult a gyászmenet, ahol díszes ravatalra helyezték a koporsót s dr *Radu* Demeter gör. katolikus püspök végezte nagy segédlettel a beszentelést s a gyászszertartást, mely után a papi jelvényekkel díszített remek érckoporsót feltették a négyesfogatu üveges diszgyászkoszra s a nagyszámu résztvevő közönség kiki-sérte utolsó útjára a közszertetben állott lelkészt az olasz temetőbe, ahol a kihült tetemetek visszaadták az anyaföldnek. A ravatalra koszorukat helyezték az elhunyt gyermekei, unokái, rokonai, továbbá a Medvigy család, a Sereghy-család, az egyházközség, Vaszily György és neje, Antal Miklós és Cornél stb. — A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyvárad-i temetkezési vállalata rendezte.

* **Nagy tűz a magyarosékei magyartelepen.** Tegnap este borzalmas tűz pusztított Magyaroséken a telepések között. A telep gazdák közül *Török* Mihálnál este tollfosztás volt. Szokás szerint erre az alkalomra összegyűltek a telep fiataljai, akik javában mulatoztak mikor egyszerre az ablakon vészjelző piros lángok lénye vetődött be.

— Tűz van! Tűz van!

Kiáltották kint az összegyűltek, mire a fosztóka résztvevői ijedten ugráltak fel s egymást taposva rohantak a szabadba. Kint már ekkor égett az istálló, az ól, a kerítés és a téli takarmány. Mire magukhoz tértek az emberek, már akkor a lakóházra is átlétek a

lángok. A telepes felszereléséből nem lehetett megmenteni semmit. Elégett az istálló, az ól, a kerítés, az összes téli takarmány a gabonaművek. Az ólban megégett 3 hizott disznó, az istállóban pedig két ló. Sívét csavaró volt az égő állatok rémes bőgése, de megmentésükre még csak gondolni sem lehetett. A hatóság megindította az eljárást annak megállapítása végett, hogy mi okozta a tűz okát. Az eddigi vizsgálat szerint a tűz vigyázatlanságból keletkezett oly formán, hogy a legények valamelyike az istálló mellett lévő szalmakazlak között pipára, vagy cigarettára gyújtott és az égő gyufát eldobta. A tüzet csak nagy nehezen lehetett lokalizálni. Még tegnap este mindég füstölögtek az épület romjai, s a megszenesedett állatok hullái. A kár nem térül meg, mert nem volt biztosítva semmi.

* **A »Kereszt« és a katolikusok.** Már több liberális lapban s a Világ-ban is megjelent a »Kereszt« című vállalatnak »Ertésítése«, melyben a Salmud magyar fordítását ajánlja megvételre, hangsúlyozván, hogy »nincs az a pornografikus könyv, melyben több ocsmányság lenne, mint ebben a műben.« Mánásoknak, papoknak stb. melegen ajánlja. Bizosít mindenkit, hogy a fordítás szöszterinti, melyről a »Kereszt« hirdetése szerint az is meggyőződhetik, aki egy szót sem tudott is héberül. Miután a lapok a »Kereszt« című vállalatnak a reklámját állandóan úgy tüntetik fel, mint antiszemita katolikus vállalkozást és a pornográfia terjesztését a katolikusokat teszik felelőssé, azért az Orsz. Pázmány-Egyesület védőirodája kijelenti, hogy a »Kereszt« című közönséges üzleti vállalkozásnak semmiféle kapcsolata nincs a kath. irodalmi vállalkozásokkal, sőt éppen a katolikus lapok voltak azok, melyek erről az irodalmilag teljesen értéktelen s csupán spekulációra alapított talmud kiadásról a legelítélőbben nyilatkoztak. A reklámért vagy a fordításért tehát nem a katolikusokat vonják felelősségre, hanem a »Kereszt« neve alatt rejtőzködő kiadó társaságot, melynek a katolikusokkal, a katolikus sajtóval vagy katolikus intézményekkel semmiféle közössége nincs.

* **A magtár szarkái.** A Léderer és Kálmán-féle szeszgyár és gőzmalom részvénytársaság igazgatósága f. hó 17-én feljelentést tett a rendőrségnél, hogy a társaság nagymajorjában levő magtárból a múlt év ősze óta ismeretlen tettesek nagyobb mennyiségű terményt loptak. A folyamatba tett nyomozás kiderítette, hogy a lopást Nemes János hizaldai alkalmazott követte el, Marozsán János, Mihucz János és Muncz Demeter napszámosokkal és pedig akként, hogy a magtárhoz Nemes János Trippon László 14 éves tanulóval és Marozsán György ugyancsak 14 éves fiúval készítettett a szeszgyár lakatos műhelyében egy álkulcsot, melylyel Nemes több ízben behatolt társaival s onnan nagyobb mennyiségű szemes tengerit lopott. A lopásból származott tengeri nagy részét a tolvajok elrejtették s csak másnap vitték el a »Laporta« malomba, ahol eladták. A kapott pénzből Nemes mindig juttatott néhány koronát társainak, azért, hogy a lopásról senki-nek se szóljanak. A szeszgyár éjjeli őre Daróczy József egy alkalommal észrevette, hogy Nemes János este 11 órakor jött ki a magtárhelyiségből társaival, mire Nemes őt megfenyegette, ha

Korcsolya cipők
női és bakfis leányok részére legnagyobb választékban kaphatók a

MOSKOVITS Bemertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687.

egy szót mer szólni valakinek. Az éjjeli őr természetesen az esetről hallgatott. A rendőrség Nemes Jánost és Marosán Jánost letartóztatta s mindnyájuk ellen a bünvádi eljárást folytatni tette.

* **A nők éjjeli munkája.** A kereskedelemügyi miniszter az ipari üzemekben foglalkoztatott nőket eltiltotta az éjjeli munkától. Ez a rendelet kivált a nyomdaipart sújtja érzékenyen. A miniszter most moratóriumot adott a rendelet végrehajtására és február végéig tolt ki a határidőt. Az új rendeletet ma kapta meg a szegedi törvényhatóság s az a következő:

Az iparüzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló 1911. évi XIX. törvénycikk végrehajtása tárgyában mult évi december hó 19-én kiadott rendeletem 27. szakasza szerint a törvény hatálya alá tartozó január hó 1-én már fennálló üzemek a törvény 9. szakaszában előírt munkaidő rendelkezést illetőleg azok az üzemek, amelyek munkarend kifüggesztésére vannak kötelezve, ha külön munkaidőrendtartás készítése helyett a munkarendbe kívánják a munkaidőrendtartásra vonatkozólag előírt adatokat felvenni a módosított munkarendet (munkarend függelék) a törvény életbeléptének napjától számított 30 napon belül kötelesek láttatni az illetékes elsőfokú iparhatóságnak bemutatni. Tekintettel arra, hogy ez a határidő esetleg nem elégséges arra, hogy a munkaadók a végrehajtási rendelet azzal kapcsolatos intézkedéseiről az ország egész területén értesüljenek és a törvényes kötelezettségeiknek a határidő alatt eleget tessenek, az országos iparegyesület kérelmére a szóban levő munkaidőrendtartás, illetőleg módosított munkarend bemutatására nézve megállapított 30 napi határidőt ezennel folyó évi február hó végéig kiterjesztem. A végrehajtási rendelet 27. szakaszában foglalt intézkedések egyébként változatlanul érvényben maradnak. Felhívom a címet, hogy erről a hatósága területén levő első és másodfokú iparhatóságokat megfélelő módon haladéktalanul értesítse. Budapest, 1912. január hó 15-én. A miniszter helyett: Kálmán s. k., államtitkár.

* **A farkasok garázdálkodása.** Eledről jelenti tudósítónk, hogy a járásban egyre jobban szaporodnak a farkasok. A nagy hideg oly vakmerőkké teszi az ordásokat, hogy azok most már nemcsak az állatokat támadják meg, hanem az embereknek is utját állják. A farkasok eddig már nagyon sok kecskét és juhot pusztítottak el. Tegnap délután egy élesdi tisztelő a Pestere és Eled közt lévő erdőszélbe akart menni. Utközben három farkas rontott rá az erdőből. A tisztviselő nem vesztette el lélekjelenlétét, a magával hozott revolverből többször a támadó farkasokra lőtt. A vadak közül egy megsebesült kettő pedig elfutott.

* **Vesztettkutyák garázdálkodása.** Eledről jelenti tudósítónk, hogy a járáshoz tartozó Rév községében tegnap veszettkutyá garázdálkodott. A veszett állat megmarta Marosán János földmivest, akinek segítségére sietett két fia. A kutya ezeknek is neki ment és megmarta őket. A kutyát lebunkózták, a megmárt embereket pedig felszállították a Pasteur-injézetbe.

* **Táviratlevelek magyar posta forgalomban.** A hivatalos lap mai száma közli a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, amely szerint a külföldön nagyon divatozó és a praktikus életben rendkívüli módon bevált táviratleveleket a jövő hónap elsejétől a magyar posta is felveszi forgalmába. A táviratleveleket az éj folyamán továbbítják rendeltetési helyükre, ahol másnap reggel úgy kézbesítik őket, mint a kö-

zönséges leveleket. A fiókbérlő a táviratlevelet többi postájával együtt fiókjában találja. Kísérletképpen a következő távirati állomások között hozzák be a távirati levelek új intézményét:

Budapest, Brassó, Debrecen, Ersekújvár, Eszék, Fiume, Győr, Kassa, Kolozsvár, Miskolc, Nagykanizsa, Nagyszében, Pancsova, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Temesvár, Ujvidék, Zágráb, Zimony.

A felsorolt helyek távirathivatalainak közvetítésével azonban a többi postaállomásra is lehet táviratlevelet küldeni, olyan módon, hogy a levelek a legközelebbi táviratállomásig táviratilag, onnan pedig rendes úton továbbítatnak. A táviratleveleket este 8 és 12 óra között lehet feladni. A táviratlevél díja szavankint 2 fillér, a legkisebb összeg azonban, amit egy-egy táviratlevélért fizetni kell, 60 fillér. A táviratlevelek feladási módja ugyanolyan, mint a rendes táviratoké, csupán a rendes távirati cím elé kell ezt a jelzést tenni: >TL<.

* **Rejtélyes gyermekhalál.** Rejtélyes gyermekhalál ügye foglalkoztatja a nagyváradi kir. ügyészséget. A belényesi előjáróság jelentése szerint Bonczesd községben Horzse Toma három és fél éves kis fia meghalt. A halottkém az elhalt gyermeket megvizsgálta és súlyos égési sebeket vett észre a testén. Még pedig ezek a sebek erőszakosságra engednek következtetni. A halottkém annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a gyermeket valaki szándékosan égette meg. Erőszakkal valami tüzes tárgyat nyomott a gyermek testére, amittől az olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövidesen meghalt. Az ügyészség utasította a dombóványi csendőrséget, hogy a borzalmas, titokzatos ügyben indítson szigorú, széleskörű nyomozást.

Budapest legújabb és legmodernebb szállodája Aczél Miksa által pazarul berendezett Exeelsior szálloda Rákóczi-ut 72 szám alatt. Minden szobában meleg és hideg víz, minden emeleten telefon, központi fűtés, lift. Szobák naponta 5 koronától feljebb kaphatók. Az árakba foglaltatik az angol reggeli, ruhavasalás, beretválkozás és ásványvíz. A pályaudvarok és színházak közelében. Villamos közlekedés minden irányban.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren későn bájuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADANYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. lőporáruda. Telephon 269. Nagyvárad Rákóczi-ut.

Legújabb bali cipők
valódi orosz és amerikai
kalucsnik
legolcsóbban
REICHARD-áruháza
cégnél Rákóczi-ut kaphatók.
Telefon szám 207.

FLEGMAN

**új áruházát
megnyitotta,**

**melynek megtekintésére a
n. é. közönséget tisztelettel meghívja.**

x **Nagy** cukorka nagyvásár Aszódinál **Kossuth-utca.** Szaloncukrok, figurák, csil-lárok, díszek, ezer és ezer-féle édességek karácsony-fára nagyban és kicsinyben kaphatók lesznek. Nagyvárad, Sas-palota. **Telefon 635.** és **Cukorka királynál** Kert-utca országos hírű karácsonyi cukorka vásár egyedül csak Aszódinál.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető úri közönséggel, hogy **az őszi és téli szöveteim** megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik.

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol úri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Telefon 11-41

Telefon 11-41

OVÁS.

**Óvakodjunk a selejtes
kézi munkáktól. Bóvli
árut ne vegyen, mikor**

ujat és szépet

**nálam az elismert olcsó
áron szerezhethet be.**

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a czégre

Tisztelettel értesitem Nagyvárad város és Biharmegye nagyjérdemű közönségét, hogy **az 1792 ik évben alapított**

**ékszer-, arany- és ezüstmű
üzletemet f. év január havában**
teljesen **ujjonnan berendezve** s a legkényesebb igényeknek megfelelő áruval felszerelve **nyitom meg a Bémer-téren**

ujjonnan épülő é. v. Kolosváry Sándorné házában. — Jutányos árak, szolid kiszolgálás, óriási választék. — Kérve a nagyjérdemű közönség nagybecsű pártfogását. — Tisztelettel:

Kolosváry Sándor,

ékszerész, arany- és ezüstműves.

Ideiglenes helyiség Rákóczi-ut 5. Velszlóvitsház, az Orsoiya zarda templomával szemben.

x Szép imakönyvek, ifjúsági iratok, mesés könyvek, képeskönyvek, levélpapírok nagy választékban érkeztek Benkő Arthur könyv- és papírkereskedésének. Pallay Lexikon teljes 18 kötetben oleón Rákóczi-ut 54. szám. TELEFON 870.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Artatlan Zsuzsi.

Vasárnap délután: A kegyelmes ur; este: A tavasz, operett.

A kegyelmes ur. Vasárnap délután Guthi Soma nagyszerű bohózata, »A kegyelmes ur« kerfűl színe. Igen érdekes a darab moziképe, mely a nagyváradi Uránia-színház felvétele.

A tavasz. Vasárnap este Strausz kitűnő operettjét, mely mindenütt jelentős művészi sikert aratott, elevenítik fel a Szigligeti színházban. A tavasz fűlbemészó és dallamos zenéje nagy népszerűségnek örvend. A kedves és bájos zenének minden részlete finom, előkelő és művészi. A közönség körében nagy az érdeklődés az érdekes reprize iránt.

Előkészületek. Hetek óta folynak a próbák a Leányvásár című operettből, mely a szezon slágerdarabjának ígérkezik. A szövegkönyvet Bródy Miksa és Martos Ferenc írták. Otletes, jóízű és érdekes munka, mely esetleg zene nélkül is megélhetne a színpadon. Jakobi kedves és bájos zenéjének minden részlete finom, előkelő és művészi. Földes Imre háromfelvonásos színműve a »Nincs tovább« lesz a legközelebbi újdonsága a színháznak. A kitűnő író legújabb darabja is a nagyvárosi életből sarjad ki, sz. élettel küzdő, nyomorgó, a kártyákba bolondult, a megtévedt pesti társaságból.

Felhívás a bérlőkhöz. A bérleti idény első része lejárván, a színház igazgatósága felkéri a t. bérlőket, hogy a bérleti összeg második részét sürgősen befizetni sziveskedjenek.

Vas és rézbutor

gyári rakatári

Székrenyagy 3 matracca 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
 vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
 10 sz. Telefon 636.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 20. A Gyermekbarát egyesület játék-délutánja a Vigadóban.

Február 1. A Tiszti kaszinó táncal egybekötött hangverseny.

Február 2. Az Evangélikus Nőegylet teaestélye.

Február 4. A Katholikus Legényegylet farsangi mulatsága a Kereskedelmi Csarnokban

Február 17. A Tiszti kaszinó céllövő estélye.

A Gyermekdélután a Vigadóban.

A Vigadónak hatalmas, gyönyörű aranydizses, villanyfényes termeiben ma délután valóságos tündérvilággá varázsolódnak át és az előjelekből ítélve, ez lesz az idei farsangi leg-sikerültebb, legötletesebb estélye.

A változatos és élvezetes program a következő:

I. Rész:

1. *Prolog.* Irtá: Rigó Szeréna, szavalja: Sonnenfeld Patya.

2. Gyermekdalok:

- a) Mendelsohn »Virágos tavasz«
- b) Haw horne »Napsugár« éneklők: Szűcs Lilike és Patkó Sárka.
- c) Schumann »Alor dal«
- d) Vogel »Biborbajnal« éneklők: Szűcs Lilike, Patkó Sárka és Patkó Elemérke.

3. *Kuplé a »Jánoska«* operettből, éneklők: Moskovits Erzsike és Lilike.

4. *Angol bédé tánc.* Táncolja: Gazdagh Ilona.

5. *A páva tolla.* Gyermekbohózat. Irtá: Sauer György, fordította: Gyémánt Andor és Zsiga.

II. Rész:

6. *Biedermayer,* jelenet a »Cigányszeralem« operettből. Rendezi: Moskovits Miksáné, előadják: Moskovits Erzsike, Gerő Magda, Moskovits Lili, Palotai Boriska, Böske és Annuska, Adorján Pali és Lessner Gyurka.

7. *Kerekes korcsolya kettős.* Előadják: Popper Nusi és Bogdán Lili.

8. *Téli tánc.* Táncolja: Gazdagh Ilona.

9. *Gyermeksymfónia.* Zeneköltemény, Haydintől. Vezető: dr. Mártonffy Mircell, rendezi: Szalay Stefánia.

Szereplők: Zongora: Varró Zsófi. I. hegedű: Huzella Böske, Beldony Bazó, Ováth Tibor.

Nyolc órakor a gyereksereg hazavonul és megkezdődik a nagyok táncmulatsága.

A rendezőség arra kéri a hölgyeket, hogy a földszinten kalap nélkül sziveskedjenek megjelenni.

Kéretik a közönség, hogy a 9. szám után a terem közepét a Cotillon-tánc részére fenntartani és kívül helyet foglalni sziveskedjenek.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Hangverseny a Csarnokban.

Friedmann és Moshammer.

Hírül adtuk már, hogy a zenepártolók egyesületének kezdeményezésére a Csarnok vezetője lényeges átalakításokat eszközölt az épület nagy hangversenytermében s csütörtökön délután előkelő közönség gyűlt össze a Csarnok termében, hogy személyes tapasztalatokat is szerezzen arról, megfelelő-e már a helyiség? A megjelent nagy közönség öröndetesen állapította meg, hogy a legutóbbi hangverseny alkalmából tapasztalt kellemetlen légvonat teljesen megszűnt s a terem rövid néhány óra alatt is olyan pompásan befűt, átmelegedett, hogy még központi fűtőberendezéssel sem lehetne temperáltabb hőmérsékletet teremteni.

Igy azután a közönség már teljesen megnyugodott, hogy többé mi sem zavarja művelészetében s igaz érdeklődéssel néz a zenepártolók legközelebbi hangversenye elé.

A legközelebbi hangverseny egyébként is különösen nagy érdeklődésre számíthat, mert két világhírű művészt hoz ismét a nagyváradi zenekedvelők elé. Uj, Nagyváradon még ismeretlen hegedűművész az egyik vendég: Friedmann Ignác. Idegen neve máris ismerősként hangzik a nagyváradi zenepártolók fülében, mert az utolsó esztendő egyik legnagyobb hegedűseként emlegetik már világsszerte. Chopin egyik legnagyobb ismerőjének és legmegértőbb interpretálójának mondják a külföld kiváló kri-

tikusai s egyenesen Rubinstein művészetéhez hasonlítják Friedmann művészetét.

A másik vendégművész Moshammer Román, a m. kir. Operaház hárfaművésze, akit a világ első hárfistájának tartanak. Moshammer felejthetetlenül kedves ismerőse a nagyváradi közönségnek: három év előt hangversenyzett itt s egy csapásra meghódította az egész publikumot.

A hangverseny szombaton, január 27-én este lesz, még pedig bérletszűnetben s épp ezért a rendezőség ma elküldötte minden bérletlőnek a jegyét, hogy biztosítsa megszokott rendezési helyét. Kéri is a rendezőség, hogy aki netán nem ragaszkodik bérleti helyéhez, közölje ezt sürgősen, mert a hangverseny iránt nagy az érdeklődés s a le nem foglalt jegyeket másoknak adja át a rendezőség.

Matiné a Bársági tárlaton. Szokatlanul nagy érdeklődés kíséri a vármegyeházán Bársági Vince festőművész és neje B. Bartók Róza műveiből rendezett kiállítást. A vásárlás is megindult. Máris több kép talált vevőre a nagyváradi műbarátok köréből. Most vasárnap f. hó 21-én délelőtt 11 órakor művészi matiné keretében lesznek ezek a szép értékes képek, melyek mindegyike fényes bizonyossága Bársági művészi kvalitásainak. Szerepelnek a matinéa Zay Margit a városzerte minden fellépésekor ünneplott zongoraművész, akit több nagy vidéki városba is meghívtak már ismerve művészi kvalitásait. Horváth Mici, Seőke Giza és Aranyossy Nusi színművésznők énekszókkal, Mezey Zsiga hegedűművész és Branyiczky Dezső író szerepelnek még a műsorban. A matinéra 1 koronás belépődíjak váltakoznak.

NYELTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézet.

Üvegcsiszoló és tükör áruháza.

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegezések készítésére, művészi és egyszerűbb kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

EGYESÜLETEK.

Az Országos Pázmány-Egyesület közgyűlése.

Az Országos Pázmány-Egyesület most január hó 29-én délután 6 órakor tartja Budapestben a Szent-István Társulat dísztermében XIV. rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki jelentés.
2. A főtitkár jelentése.
3. A védőiroda jelentése.

4. Pénztári jelentés és a számvizsgáló-bizottság javaslata a fölszámvetés tárgyában.
5. Az 1912-iki költségvetés tárgyalása.
6. 60 választmányi és 3 számvizsgáló-bizottsági tag választása.
7. Esztleges indítványok.

A közgyűlés után este 8 órakor a budapesti Katolikus Kör dísztermében díszlakoma lesz, amelyn az ünnepi beszédet a Pázmány-serleggel Concha Győző udvari tanácsos, egyetemi tanár mondja.

TÁVIRATOK.

Mária Terézia főhercegnő életveszedelmeiben.

Bécs, jan. 19.

(Saját tudósítónktól.) A galíciai Ziwiecből jelentik, hogy Mária Terézia főhercegnőt, Károly István főherceg nejét tegnap súlyos háleset érte, kiesett a szánkójából és veszedelmesen megsérült a fején. Az operáció azonnal szükségessé vált. Elhívták hozzá Eiselberg báró udv. tanácsos, egyetemi tanárt, aki megoperálta a főhercegnőt, mely agyrázkódást konstatált, azonban amely csakhamar elmúlt. A két homlokagyűr, azonfelül a szemöldöksont megsérült, az orr és alsó ajkon nyíllott seb támadt. Az orvosi műtét sikerült. Férje és fia, akik Bécsben voltak, a szomeru hirre hazautaztak.

A király tudakozódott a főhercegnő állapotáról, aki túl van a veszedelmen, nincs ok aggodalomra.

Németország és Anglia.

London, január 19.

(Saját tudósítónktól.) A Nacional Libe al Federation intéző bizottsága Brunner John elnök javaslatára a következő határozati javaslatot fogadta el: Tekintettel a növekvő tengerészeti fegyverkezési költségekre, nyomtatékosan felszólítandó a kormány, hogy törekedjék barátságos megegyezésre jutni Németországgal, mert Angliának nincs tényleges oka konfliktusokra, sőt a két országot erős kereskedelmi érdekek és a történelmi fejlődés szoros közelségbe juttatták egymáshoz.

A kínai zavarok.

London, január 19.

Mint a Daily Telegraph Pekingből jelenti, szerdán újabb letartóztatások történtek. Általában azt hiszik, hogy még újabb letartóztatások fognak következni.

A pápai nuncius állapota.

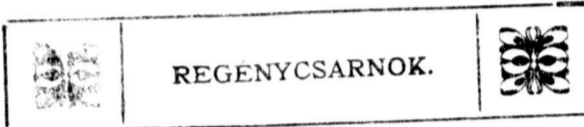
Bécs, január 19.

(Saját tudósítónktól.) Bavona nuncius állapota változatlan válságos. A katasztrófa elkerülhetetlen s bármely percben bekövetkezhetik. Környezete aggódva veszi körül a nagybeteg ágyát s el van készülve a legrosszabbra.

A török kamara feloszlata.

Konstantinápoly, január 19.

A kamara feloszlata minden baj és incidens nélkül megtörtént. Rendszeres seholsem fordult elő. Az új választások határidőjét ezideig még nem határozták meg. Az a hír, hogy több ellenzéki képviselő külföldre menekült, nem felel meg a valóságnak. Csak Izmail Khema ellenzéki képviselő menekült Egyiptomba, akit már tegnap le akartak tartóztatni.

HELEN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M.
(Folytatás) 43

A hála fogja őt hozzáim kötni; ő elnéző lesz hibáim iránt, sőt nem is fogja látni hibáimat és ha te tauja leszesz boldogságomnak, azt fogod mondani: Constance okosan választott.

— Gyermek! gyermek! mit fog testvéred mondani?

Felelet helyett Constance felállt, szétvonta a függönyöket és kinyitotta az ablakot.

— Nézd, anyám! A csillagok halványodnak, közel van a hajnal; mily csendes, mily békés ez óra! Gyakran mondtad nekem, hogy távol innen, a mi régi várkastélyunkban, születésemkor szietén így világítottak le a csillagok ablakodba. Akkor, anyám! akkor bizonyosan mindent megdétél volna érettem, amit csak egy anya gyermekéért megtenni képes. Hát most nem szeretted-e egy többé Constance-ot?

— Igen, igen; csak tedd be az ablakot, mert határa hűtöd magadat, vigyázatlan gyermek!

— Es ha holnap eljön hozzád Oszti? anyácska!

— De testvéred...
— Az én jó Ferim nem fogja megtagadni »igen« szavát; és te? anyám!

— Te nagyon is szokva vagy akaratom teljesüléséhez — mondta schajtva a grófné — s az most is meglesz.

Csak azt sajnálom nagyon, hogy nem vagy eszélyesebb.

— Attól tartok, hogy nagyon his az vagyok — felelt szomeru n Constance. — Jó éjt, anyám! menjünk most aludni. Már-már világos lesz s a felkelő nap szépi az ávirsziott arcot.

VIII. FEJEZET.

A Helén iránt való harag, melyet Richter grófné az udvari táncestélyről magával hozott, sokkal hevesebb vala, mint mindaz, mit az öreg hölgy valaha érezett. Ő maga is belátta, hogy bossúsága sokkal nagyobb, hogyssem annak megfélelő kifejezést adni lehessen, azért, egész életének szokásával ellenkezőleg, most hallgatással nyilvánította azt.

Middőn Helén a lépcsőnél fogadta őt, lassan, ünnepélyesen haladt el mellette és egész, önérzetteljes lénye, szertecsapongó, Heléne kivül mindenben megakadó szemel o y annyira kifejezni látszottak, amennyire csak az önérzetteljes lény és a szertecsapongó szemek kifejezni képesek: »Nem látom kegyedet!«

Aztán föl s alá járt szobájában és leült karszékebe, nagyon méltóságtejesen, rendkívül méltóságtejesen.

Mint hogy pedig nem szólt. Helén azt hitte meg akarja magát szólíttatni, azért az ő nyájas modorával mondá:

— A táncestély bizonyára igen szép volt? grófné! Most azonban kegyed el van fáradva; elég későre jár az idő.

A grófné a komorna felé fordította fejét, ki az asztal mellett egy shawit hajtogatott össze.

Mint hogy Helén majdnem egészen a grófné és a komorna között állt, a grófné minden-estre látva kellett társalgónőjét, ha társalgónője az ő szemében egyáltalán még létezett volna.

Igy azonban nemcsak a magatartás és a tekintet mondották:

»Nem látom kegyedet!« hanem még a modor is, melylyel szobalányát szólította: »Babette!« még ez is épen oly világosan kifejezte: »Es nem is hallom kegyedet!«

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Részvénytársaságok közgyűlése.

Január 21. Nagyvárad Hitebank közgyűlése d. e. 11 órakor.

Január 21. Nagyvárad Agrár takarékpénztár r. t. közgyűlése

Január 24. Polgári takarékpénztár közgyűlése d. u. 4 órakor.

Január 27. Az Egyesült Biharmegyei Keresk. Bank és Központi Takarékpénztár r. t. közgyűlése délután 4 órakor.

Január 28. Leszámitoló és Jelzálogbank r. t. közgyűlése.

Január 28. Székelybidi fürdő részvénytársaság közgyűlése d. e. 11 órakor.

Január 28. A Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapest

A gabonatözsdeén tegnap készáruban változatlan volt az irányzat.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza (1912)	— — —	11 81
Májusi buza	— — —	11 30
Októberi buza	— — —	10 95
Áprilisi rozs	— — —	10 27
Októberi rozs	— — —	9 07
Áprilisi zab	— — —	9 79
Októberi zab	— — —	8 47
Májusi tengeri (1912)	— — —	8 70
Juliusi tengeri	— — —	8 70

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitebank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	857.50
Osztrák hitelrészvény	— —	634.50
Jelzálogbank	— —	494.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	577.—
Salgótarjáni köszén	— —	694.—
Rimamurányi vasmű	— —	690.50
Közuti vasut	— —	803.75
Városi vasut	— —	420.—
Osztrák államvasut részvény	— —	729.—

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Érdeklődő. Nagyvárad. A kérdézettenek évi fizetése ezer korona, principálisának vagy hatszor annyi. Bármilyen ügyben legyen is erre szüksége, tanácsosabb egyenesen a principálisához fordulni, mert legjobb az egyenes út.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város tanácsától.

21248—1911. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város közbiztonságának részére 1912. évi szükséges 630 kb.m. jég beszállításának biztosítása céljából f. évi január hó 25-én d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

Ajánlatot szóval vagy írásban a köbméterenkinti egységár felajánlása mellett lehet tenni, mely egységárban a jég termelési, vágási, felrakási, beszállítási, lerakási, beüzemi és beraktározási költségei is beletartoznak, úgy, hogy a vállalkozó a teljesen beraktározott jégért a köbméterenkinti egységárnál többet semmiféle címen nem követelhet a várostól.

Szövegi ajánlattevő az árlejtési feltételeket annak elismerésével, hogy azokat ismeri s magukra nézve kötelezőknek elfogadják, az árlejtés megkezdése előtt aláírni kötelesek, zárt ajánlatot tevő pedig ezen körülményt ajánlatukban kötelesek világosan kitenni.

Bánatpénzül 100 azaz (egyszáz) korona teendő le, mely összeget szóbeli ajánlattevők az árlejtés megkezdése előtt kötelesek alulírott kezéhez lefizetni, zárt ajánlatot tevők részéről pedig az ajánlatokhoz melléklendő.

Zárt ajánlatok csak a fent kitett határidőig adhatók be.

Az árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1912. jan. 19.

Komlóssy József,
g. tanácsos.

Feldstrick Kálmán

könnyűkötészet és dobozgyártása
Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
A Széchenyi étteremmel szemben.

Készít mindennemű a szakmába vágó munkát a leggyorsabb és a legdíszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. ítélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvéhadapródiskola és a megyei összes főszolgabírók és körjegyzők szerződéses szállítója.

Meghívás.

A Nagyvárad Takarékpénztár 65-ik rendes közgyűlésére

mely 1912. évi január hó 28-án délelőtt 10 órakor fog az intézet saját üzlethelyiségében megtartatni.

Tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1911. év üzleti eredményéről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1911. évi zárszámadások megvizsgálásáról és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadás.

3. Az alapszabályok 40. §-a értelmében lelépő 6 váltóbíró megválasztása három évi időtartamra.

4. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásáról.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyiségben f. hó 19-től kezdődőleg a részvényesek által megtekinthető.

Nagyvárad, 1912. január 14.

Hlatky Endre
elnök.

Érvényes határozat hozatalára a közgyűlésen legalább 25 olyan részvényesnek kell jelen lenni, kik az alaptőkének legalább egy negyedrészt képviselik.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére íratott, szelvényeivel együtt letenni, hol azt őt illető szavazat utennyiségéről térítvényt kap.

A Bihar megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r-t. sertéshizlaló telepen

kövér sertések

naponként reggel 6 órától, d. u. 6 óráig egyenként is a

napi áron kaphatók.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. hórótól minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischias, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokroczozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >
1 > Thymol	20 >
1 > Stomatín	20 >
1 > téglgy Odontin fogpaszta	35 >
1 drb Odontin Letét	35 >
1 üveg Pixavon	98 >
1 üveg Bay Rum	35 >
1 > Vera Viollette brillantín	80 >
1 > francia brillantín	15, 22, 35 >
1 > folyékony brillantín	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > kivonat	75 >
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 >

1 üveg Kerpel kézfimító	88 kr.
1 téglgy Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 drb Diana szappan	65 >
1 dob Lechner puder	38 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Burke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >
1 fekete champos	12 >
1 rud róza Glycerin szappan	20 >
3 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Klehauser ibolya glycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	38 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfimító	20 >
1 üveg téglgy tejcrém	20 >

1 esomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánzatu borotva készület	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuskefe	20 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkefe	06 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő crém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vörös gumieső	60 >
Egynegyed Ko Brunz watta	85 >

805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET.
Kossuth Lajos-utca 4. szám

1912 január 1-én megnyitotta
17-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerűen száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövethozat pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövethozat célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása érdekében nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- ingatlanokra;
- elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezővényre. A szövethozatba való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbe írt könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jöjjenek szíveskedjenek. Nagyvárad, 1911. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékszövetkezet igazgatósága.

A Nagyszombati

Általános Takarékpénztár

Működés amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készpénzzel szolgál felvilágosítással.

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

NIGRIN

(Fernalend)

Legjobb cipőkrém

Mindenütt kapható

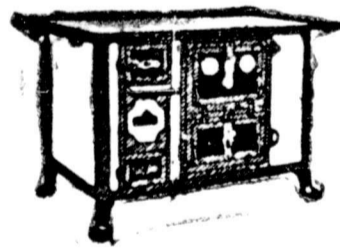
A német vadászati kiállítás arany éremmel kitüntetve

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TARSOLY és RISZTO

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek vaskereskedésében

Minden vasarnap kirakat kiállítás.